

Dosarul nr. 2r-230/20

Prima instanță: Judecătoria Rîșcani mun. Chișinău (jud: V. Micu)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud: N. Craiu, L. Bulgac, A. Minciuna)
Instanța de revizuire: Curtea de Apel Chișinău (jud: L. Bulgac, V. Sîrbu, I. Dutca)

DECIZIE

08 iulie 2020

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Dumitru Mardari
Iurie Bejenaru
Mariana Pitic

examinând recursul declarat de către Parascovia Carp, reprezentată de avocatul Nicolae Daniliuc,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de către Parascovia Carp împotriva Guvernului Republicii Moldova și Ministerului Finanțelor al Republicii Moldova cu privire la repararea prejudiciului moral,

împotriva încheierii din 24 februarie 2020 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respinsă ca inadmisibilă cererea de revizuire declarată de Parascovia Carp, reprezentată de avocatul Nicolae Daniliuc împotriva hotărârii din 16 iulie 2013 a Judecătoriei Rîșcani mun. Chișinău,

c o n s t a t ă :

La data de 18 martie 2013, Parascovia Carp a depus cerere de chemare în judecată împotriva Guvernului Republicii Moldova și Ministerului Finanțelor al Republicii Moldova cu privire la repararea prejudiciului moral, cauzat pentru 40 de ani de represii politice ca urmare a deportărilor din anul 1949, în sumă de 10 000 000 de euro.

Prin hotărârea din 16 iulie 2013 a Judecătoriei Rîșcani mun. Chișinău, acțiunea depusă de Parascovia Carp a fost respinsă ca neîntemeiată.

Prin decizia din 30 octombrie 2013 a Curții de Apel Chișinău, a fost respins apelul declarat de către Parascovia Carp și a fost menținută hotărârea din 16 iulie 2013 a Judecătoriei Rîșcani mun. Chișinău.

Prin încheierea din 30 ianuarie 2014 a Curții Supreme de Justiție, recursul declarat de Parascovia Carp a fost considerat inadmisibil.

La 05 septembrie 2019 Parascovia Carp, reprezentată de avocatul Nicolae Daniliuc, a depus la Curtea Supremă de Justiție cerere de revizuire împotriva hotărârii din 16 iulie 2013 a Judecătoriei Rîșcani mun. Chișinău.

Prin încheierea din 04 decembrie 2019 a Curții Supreme de Justiție, cererea de revizuire depusă de Parascovia Carp, reprezentată de avocatul Nicolae Daniliuc, a fost

respinsă ca fiind inadmisibilă, din motivul că Curtea Supremă de Justiție nu este competentă să examineze cererea de revizuire.

La 11 decembrie 2019 Parascovia Carp, reprezentată de avocatul Nicolae Daniliuc, a depus la Curtea de Apel Chișinău cerere de revizuire împotriva hotărârii din 16 iulie 2013 a Judecătoriei Rîșcani mun. Chișinău, solicitând admiterea cererii de revizuire, casarea hotărârii judecătorești, cu rejudecarea cauzei în instanța de fond.

În motivarea cererii de revizuire, revizuenta a invocat prevederile art. 449 lit. b) din Codul de procedură civilă.

A menționat că prin Hotărârea nr. 39 din 08 iunie 2019 a Parlamentului Republicii Moldova, a fost adoptată Declarația cu privire la recunoașterea caracterului captiv al statului Republica Moldova, prin care a fost denunțat fostul regim oligarhic, condus de liderul Partidului Democrat din Moldova, care se face vinovat de controlul ilegal și anticonstituțional exercitat asupra sistemului judecătoresc.

Consideră că hotărârile instanțelor de judecată pronunțate în prezenta cauză, sunt în contradicție cu prevederile art. 6 § 1 din Convenția europeană pentru apărarea drepturilor omului și libertăților fundamentale și anume, instanțele nu au fost independente și imparțiale, au fost controlate ilegal și anticonstituțional de fostul regim oligarhic. Faptul dat constituie o circumstanță esențială a cauzei, care nu a fost și nu putea fi cunoscută revizuintei.

Prin încheierea din 24 februarie 2020 a Curții de Apel Chișinău, a fost respinsă ca inadmisibilă cererea de revizuire declarată de Parascovia Carp, reprezentată de avocatul Nicolae Daniliuc împotriva hotărârii din 16 iulie 2013 a Judecătoriei Rîșcani mun. Chișinău.

La data de 10 martie 2020 Parascovia Carp, reprezentată de avocatul Nicolae Daniliuc, a declarat recurs împotriva încheierii din 24 februarie 2020 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea recursului, casarea încheierii contestate și soluționarea prin decizie a cererii de revizuire, cu admiterea acesteia, casarea hotărârii din 16 iulie 2013 a Judecătoriei Rîșcani mun. Chișinău și trimiterea cauzei spre rejudecare la Judecătoria Chișinău.

În susținerea recursului, recurenta a invocat că nu este de acord cu încheierea contestată, considerând că a fost emisă cu interpretarea eronată a prevederilor art. 449 lit. b) din Codul de procedură civilă.

A afirmat că este neîntemeiată concluzia instanței de apel precum că adoptarea Hotărârii nr. 39 din 08 iunie 2019 a Parlamentului Republicii Moldova nu poate constitui temei de declarare a revizuirii.

În conformitate cu art. 425 din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Materialele dosarului atestă că copia încheierii din 24 februarie 2020 a Curții de Apel Chișinău a fost expediată în adresa avocatului Nicolae Daniliuc la 24 februarie 2020 (f.d. 125), însă lipsesc date cu privire la recepționarea acesteia. În cererea de recurs, avocatul Nicolae Daniliuc a menționat că încheierea din 24 februarie 2020 a recepționat-o la data de 09 martie 2020.

În circumstanțele relevate, recursul declarat la data de 10 martie 2020, este în termen.

La data de 07 mai 2020, în adresa intimațiilor Guvernul Republicii Moldova și Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova a fost expediată spre cunoștință copia recursului declarat de Parascovia Carp, reprezentată de avocatul Nicolae Daniliuc, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referinței la recurs (f.d. 136, 138-139), însă intimații nu și-au valorificat acest drept.

În conformitate cu art. 426 alin. (3) din Codul de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copiei certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului și a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Studiind materialele dosarului în raport cu argumentele invocate în recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul neîntemeiat și care urmează a fi respins cu menținerea încheierii contestate, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 427 lit. a) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

Conform art. 451 alin. (1) din Codul de procedură civilă, cererea de revizuire se depune în scris de persoanele menționate la art. 447, indicându-se în mod obligatoriu temeiurile consemnate la art. 449 și anexându-se probele ce le confirmă.

Potrivit art. 449 lit. b) din Codul de procedură civilă, revizuirea se declară în cazul în care au devenit cunoscute unele circumstanțe sau fapte esențiale ale cauzei care nu au fost și nu au putut fi cunoscute revizuientului, dacă acesta dovedește că a întreprins toate măsurile pentru a afla circumstanțele și faptele esențiale în timpul judecării anterioare a cauzei.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că în cazul când se invocă temeiul de revizuire – devenirea cunoscută a unor circumstanțe sau fapte esențiale ale cauzei care nu au fost și nu au putut fi cunoscute revizuientului, este important ca circumstanțele sau faptele date existente obiectiv până la data pronunțării hotărârii, să fie confirmate prin prezentarea unor probe concludente. Esențial este ca revizuientul să nu fi știut anterior pronunțării hotărârii a cărei revizuire se cere despre aceste circumstanțe (sau fapte) și nici să nu fi avut posibilitatea de a le cunoaște, dar să fi existat până la momentul pronunțării hotărârii și care să fie descoperite după ce hotărârea judecătorească a devenit irevocabilă. De asemenea, este absolut necesar ca circumstanțele și faptele respective să fie fundamentale și obligatorii pentru a justifica retractarea unei hotărâri judecătorești rămase irevocabile.

La cazul prezentei spețe, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că circumstanțele invocate de Parascovia Carp în susținerea cererii de revizuire nu se încadrează în prevederile art. 449 lit. b) din Codul de procedură civilă și nu constituie temei de revizuire.

Astfel, instanța de recurs constată că circumstanța invocată de recurentă – adoptarea Hotărârii nr. 39 din 08 iunie 2019 a Parlamentului Republicii Moldova cu privire la recunoașterea caracterului captiv al statului Republica Moldova, nu poate fi considerată drept circumstanță care ar fi existat până la momentul pronunțării hotărârii a cărei revizuire se cere și care nu a fost și nu a putut fi cunoscută revizuientului prin

prisma art. 449 lit. b) din Codul de procedură civilă și respectiv, nu poate servi drept temei pentru admiterea cererii de revizuire.

Prin urmare, instanța de recurs conchide că, Curtea de Apel Chișinău întemeiat a respins ca inadmisibilă cererea de revizuire declarată de Parascovia Carp, reprezentată de avocatul Nicolae Daniliuc împotriva hotărârii din 16 iulie 2013 a Judecătorei Rîșcani mun. Chișinău.

În acest context, instanța de recurs evidențiază că procedura de revizuire prevăzută de art. art. 449-453 din Codul de procedură civilă servește scopului înlăturării lacunelor și omisiunilor justiției care urmează a fi aplicate într-o manieră compatibilă cu prevederile art. 6 paragraf 1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, fiind respectat principiul securității raporturilor juridice, care semnifică, potrivit jurisprudenței degajate de Curtea Europeană a Drepturilor Omului, între altele, că o soluție definitivă al oricărui litigiu nu urmează a fi rediscutată. Excepție de la acest principiu poate fi doar cazul când reexaminarea este necesară în virtutea circumstanțelor fundamentale și obligatorii (speța de referință *Brumărescu c. României*, hotărârea Curții Europene a Drepturilor Omului din 28 octombrie 1999).

Aceeași regulă a fost reiterată de Curtea de la Strasbourg în speța *Roșca c. Moldovei*, hotărârea din 22 martie 2005, definitivă din 22 iunie 2006, unde s-a subliniat expres că dreptul la un proces echitabil în fața unei instanțe de judecată independentă și imparțială, garantat de art. 6 paragraf 1 din Convenție, urmează a fi interpretat prin prisma Preambulului Convenției, care enunță preeminența principiului supremației dreptului ca element al patrimoniului comun al statelor contractante. Unul dintre elementele fundamentale a preeminenței este principiul stabilității raporturilor juridice, care înseamnă că o soluție definitivă al oricărui litigiu nu trebuie rediscutată. Totodată, principiul securității raporturilor juridice presupune respectul față de principiul lucrului judecat, care constituie principiul executării hotărârilor definitive.

Securitatea raporturilor juridice presupune respectarea principiului *res judicata*, adică caracterului irevocabil al hotărârilor judecătorești, acest principiu cere ca nici o parte să nu aibă dreptul să solicite revizuirea unei hotărâri irevocabile și obligatorii, doar cu scopul de a obține o reexaminare și o nouă determinare a cauzei. Competența instanțelor ierarhic superioare de revizuire trebuie exercitată pentru a corecta erorile judiciare și omisiunile justiției, dar nu pentru a efectua o nouă examinare. Revizuirea nu trebuie considerată un apel camuflat, iar simpla existență a două opinii diferite cu privire la aceeași chestiune nu este un temei de reexaminare. O derogare de la acest principiu este justificată doar datorită unor circumstanțe esențiale și convingătoare.

În această ordine de idei, având în vedere normele legale naționale și raționamentele Curții Europene a Drepturilor Omului enunțate supra, instanța de recurs reține că o eventuală admitere a cererii de revizuire depuse de Parascovia Carp, reprezentată de avocatul Nicolae Daniliuc, în lipsa unor temeiuri legale, ar însemna încălcarea principiului securității raporturilor juridice și a drepturilor celorlalte părți la un proces echitabil garantate de art. 6 paragraf 1 din CEDO.

Din considerentele menționate și având în vedere faptul că încheierea recurată este întemeiată și legală, iar argumentele invocate de recurentă sunt neîntemeiate,

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul declarat de Parascovia Carp, reprezentată de avocatul Nicolae Daniliuc și a menține încheierea din 24 februarie 2020 a Curții de Apel Chișinău.

În conformitate cu art. 269-270, art. 427 lit. a) din Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,
d e c i d e:

Se respinge recursul declarat de Parascovia Carp, reprezentată de avocatul Nicolae Daniliuc.

Se menține încheierea din 24 februarie 2020 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de către Parascovia Carp împotriva Guvernului Republicii Moldova și Ministerului Finanțelor al Republicii Moldova cu privire la repararea prejudiciului moral.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

Dumitru Mardari

judecătorii

Iurie Bejenaru

Mariana Pitic